

Κερδίσαμε μία μάχη, ο αγώνας συνεχίζεται

Ιστορικό του αγώνα του γυναικείου κινήματος κατά της τροπολογίας του νόμου 2734/99 για τα «εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα»

Οι θέσεις του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

της Άννας Κοντοθανάση

Πρόσφατα το γυναικείο κίνημα, με τη συμβολή και του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, πέτυχε μία σημαντική νίκη: Την απόσυρση της τροπολογίας του Υπουργείου Εσωτερικών που αφορούσε την τροποποίηση του Ν. 2734/1999 για τα εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα.

Ήταν πράγματι πολύ σημαντικό να μην περάσει η τροπολογία αυτή, που προέβλεπε την απελευθέρωση των προϋποθέσεων άσκησης της δραστηριότητας αυτής, σε τέτοιο βαθμό, που έφτανε στο να καταργεί ακόμη και τα στοιχειώδη μέτρα που υποτίθεται ότι ενδιαφέρουν τη δημόσια τάξη, υγεία και ασφάλεια, τόσο όσον αφορά τις προϋποθέσεις που έπρεπε να πληρούν οι εγκαταστάσεις (άρση της απαγόρευσης του ομαδικού εταιρισμού, άρση της τηρητέας απόστασης από σχολεία, παιδικές χαρές, ναούς, κ.λπ).

Ειδικότερα το ιστορικό του αγώνα των γυναικείων οργανώσεων αλλά και των απαρχών αυτής της τροπολογίας έχει ως εξής:

1. Στις 7.4.2003 η διαπαραταξιακή επιτροπή του Δημοτικού Συμβουλίου Αθηναίων υπέβαλε πρόταση – σχέδιο για την εφαρμογή του Ν. 2734/1999 περί εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων και πρότεινε εν περιλήψει τα εξής:

- Την εφαρμογή του Ν. 2734/1999, ο οποίος είχε μείνει αδρανής επί τρία χρόνια από τη δημοσίευσή του.
- Την αύξηση του αριθμού αδειών εγκατάστασης για τη λειτουργία «οίκων ανοχής» εντός του Δήμου από 200 σε 230.
- Τη δυνατότητα λειτουργίας «οίκων ανοχής» σε ξενοδοχεία ή άλλους ανάλογους χώρους, σύμφωνα με τα ισχύοντα σε ξένες χώρες.

Μάλιστα επί λέξει έλεγε ότι : «Με δεδομένο ότι είναι δυνατόν να προκύψουν προβλήματα κατά την εφαρμογή του Νόμου, τα οποία ενδεχομένως θα οξυνθούν ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων, εκτιμάται ότι πρέπει να εξετασθεί η τροποποίηση του Νόμου στην ανωτέρω κατεύθυνση».

δ. Χαρακτήριζε ρητά την πορνεία ως επάγγελμα, επαναλαμβάνοντας την λανθασμένη ορολογία και φιλοσοφία του Ν. 2734/1999.

2. Κατόπιν αυτών των προτάσεων και διαπιστώσεων, στις 17.5.2003 το Δημοτικό Συμβούλιο Αθηναίων έλαβε την εξής απόφαση, με πλειοψηφία:

- Καθόρισε τον αριθμό των αδειών εγκατάστασης για τη λειτουργία «οίκων ανοχής» εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων μέχρι 230 κατά τροποποίηση της υπ' αριθ. 2835/2001 απόφασής του.
- Διατήρησε τη Διαπαραταξιακή Επιτροπή, την οποία επιφόρτισε να ασχοληθεί με την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων κατά την πρώτη εφαρμογή του Νόμου, να προβεί σε προτάσεις για νομοθετική τροποποίηση ή συμπλήρωση των νόμων, όπως ενδεικτικά: δυνατότητα λειτουργίας «οίκων ανοχής» σε ξενοδοχεία ή άλλους ανάλογους χώρους, σύμφωνα με τα ισχύοντα σε ξένες χώρες ιδιαίτερα ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων, ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν στην άσκηση αυτού του επαγγέλματος.

3. Στην πιο πάνω απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αθηναίων, που σημειώτεον ότι επαναλαμβάνει τον όρο

«οίκου ανοχής» ενώ αυτοί έχουν καταργηθεί ρητά με τον Ν. 2734/1999, ο οποίος καθιέρωσε την απαγόρευση του ομαδικού εταιρισμού και την στέγαση έως δύο το πολύ εκδιδομένων προσώπων σε κάθε οίκημα ή πολυκατοικία, (και εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του), ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας αντιτάχθηκε με την από **9.7.2003** επιστολή του, την οποία απηύθυνε στην Δήμαρχο Αθηναίων, στην Αντιδήμαρχο κ. Ήρα Βαλσαμάκη-Ράλλη και στον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Θ. Μπεχράκη και στην οποία μεταξύ άλλων τονίζονταν τα εξής:

- Η πορνεία δεν συνιστά επάγγελμα, αλλά κατάφωρη παραβίαση της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, αποτελεί δε μέσον άσκησης βίας κατά των γυναικών, δεν είναι επομένως αποτέλεσμα επαγγελματικού προσανατολισμού.
 - Η αύξηση των αδειών αφενός και η επέκταση της δυνατότητας στέγασης και σε άλλους χώρους αφετέρου, ισοδυναμεί με κοινωνική αναληγσία. Διότι είναι προφανές, ότι με την επέκταση της δυνατότητας στέγασης και σε άλλους χώρους θα αυξηθεί ο αριθμός των εκδιδομένων προσώπων, με την εισροή ατόμων είτε από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό, υπό την πίεση των κυκλωμάτων σωματεμπορίας. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα αύξηση του «σκοτεινού αριθμού» των θυμάτων της πορνείας, αλλά και αύξηση του κέρδους των σωματεμπορών.
 - Με το να ονομάζεται η πορνεία επάγγελμα και να μεριμνάται η εξεύρεση λύσεων για την καλύτερη τέλεσή του, «ιδίως ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων», δίνεται θεσμική καταξίωση στην πορνεία και στους ίδιους τους μαστροπούς και σωματεμπόρους, οι οποίοι πλέον θα είναι μανάτζερ εξεύρεσης εργασίας.
 - Προτείνουμε στο Δήμο Αθηναίων να εγκαταλείψει τις πιο πάνω θέσεις και να δει με ευαισθησία την κοινωνική διάσταση της πορνείας καθώς και τη διάσταση του φύλου και να συμβάλει αφενός μεν στην πρόληψη της θυματοποίησης των γυναικών μέσω ειδικών προγραμμάτων επιμόρφωσης και εξεύρεσης εργασίας, αφετέρου δε στη στήριξη των θυμάτων της σωματεμπορίας με τη λειτουργία ειδικών ξενώνων και τη βοήθεια ειδικευμένων επιστημόνων.
- 4. Ο Δήμος Αθηναίων, διά της Αντιδήμαρχου κ. Βαλσαμάκη, μας απάντησε ότι με τα μέτρα αυτά αποσκοπούσε στο να**

βάλει τάξη στην υφιστάμενη εκκρεμή κατάσταση και όχι να καταξιώσει την πορνεία.

5. Κατόπιν η ΚΕΔΚΕ (τον **Σεπτέμβριο 2003**) αποφάνθηκε περί της αναγκαιότητας εκ νέου ρύθμισης και τροποποίησης του Ν. 2734/1999, ώστε να περιλαμβάνει περισσότερα πρόσωπα και οικήματα, πλήθος δε πληροφοριών ανέφεραν ότι η κυβέρνηση ετοιμάζει σχετική τροπολογία στην οποία θα αυξάνονται οι άδειες και θα επιτρέπεται εκ νέου η λειτουργία των καταργηθέντων οίκων ανοχής, με τη δυνατότητα συστέρησης περισσότερων προσώπων, ακόμη και σε απόσταση λιγότερων από 200 μ. από σχολεία, παιδικές χαρές, εκκλησίες κ.λπ. (απόσταση που προβλέπει ο Ν. 2734/1999).
6. Κατόπιν αυτών, τον **Οκτώβριο** ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, μαζί με άλλες γυναικείες οργανώσεις, συναντήθηκε με την Γενική Γραμματέα Ισότητας κ. Έφη Μπέκου την οποία ενημερώσαμε για τις θέσεις μας. Η κυρία Μπέκου διαβεβαίωσε ότι θα συμβάλει στην ανάπτυξη ενός δημόσιου διαλόγου γι' αυτό το θέμα, λαμβάνοντας υπόψη και την ευρωπαϊκή εμπειρία σε ανάλογα θέματα.
7. Στις αρχές **Νοεμβρίου** και ενώ μέλη του γυναικείου κινήματος είχαν συναντήσει εκπροσώπους των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή και τον ίδιο τον υφυπουργό κ. Μπίστη, ο οποίος φερόταν να ετοιμάζει τη σχετική τροπολογία, πληροφορηθήκαμε ότι πράγματι αυτή είχε ήδη ετοιμαστεί και θα εισαγόταν στη Βουλή για συζήτηση ως "άλλες διατάξεις" μαζί με το νομοσχέδιο για τη λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης καθώς και το περιεχόμενό του, το οποίο ουδόλως λάμβανε υπόψη τις θέσεις των γυναικείων οργανώσεων.

ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 2734/1999

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

{...}

Ήδη έχει κατατεθεί στη Βουλή, μετά από πρόταση κατ' αρχήν του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων, κατόπιν της ΚΕΔΚΕ και, τέλος, κατόπιν πρωτοβουλίας του Υπουργείου Εσωτερικών, νομοσχέδιο το οποίο τροποποιεί τον πιο πάνω νόμο (Ν. 2734/1999), όχι όμως προς την σωστή κατεύθυνση την οποία έχουμε προτείνει τόσο εμείς όσο και άλλες γυναικείες οργανώσεις, αλλά αντίθετα προς λανθασμένη κατεύθυνση, αφού περιλαμβάνει τις εξής ρυθμίσεις:

- **Αυξάνει τον αριθμό των αδειών** που θα δίνονται για τα οικήματα στα οποία θα στεγάζονται τα εκδιδόμενα πρόσωπα, αναθέτοντας στην Ειδική Επιτροπή, την οποία προβλέπει ότι θα συνιστάται σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τον καθορισμό των αριθμών των αδειών που θα εκδίδονται (αίρεται επομένως ο οποιοσδήποτε νομοθετικός περιορισμός).
- **Επιτρέπει τον επαγγελματικό ομαδικό εταιρισμό, αφενός μεν με τη ρητή κατάργηση της παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν. 2734/1999 που απαγόρευε τη χορήγηση δεύτερης άδειας στο ίδιο οικήμα και αφετέρου με το να προβλέπει την πρόσληψη «βοηθητικών προσώπων» (τροποποιώντας την έκφραση «υπηρετικό προσωπικό» σε «βοηθητικό προσωπικό», επιτρέποντας επομένως τη συστέρηση περισσότερων εκδιδομένων προσώπων τα οποία θα κρύβονται πίσω από την ιδιότητα του «βοηθητικού προσωπικού»).** Ειδικότερα για τα «βοηθητικά πρόσωπα», ορίζει ρητά ότι **αρκεί μόνο να είναι άνω των 18 ετών** (αντί των 50 ετών που έθετε ο Ν. 2734/99 και ο

Επί της τροπολογίας αυτής αντιπείναμε τις θέσεις μας, οι οποίες δημοσιεύονται στο τέλος του παρόντος κειμένου.

8. Τις θέσεις μας αυτές κοινοποιήσαμε και στους 300 βουλευτές στις **11.11.2003**, δύο ημέρες προ της συζήτησής της επίμαχης τροπολογίας, ελήφθη δε σοβαρά υπόψη, αφού στις **13.11.2003** η ελληνική βουλή αρνήθηκε να την συζητήσει, για τυπικούς λόγους κατ' αρχήν, διότι εισαγόταν για συζήτηση με άσχετο νομοσχέδιο που αφορούσε στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, αλλά και για ουσιαστικούς λόγους, όπως φάνηκε από τον χαρακτηρισμό «εντροπολογία» που προσέδωσε στην τροπολογία αυτή ένας βουλευτής και από την επί της ουσίας τοποθέτηση άλλων βουλευτών, οι οποίοι και υποστήριξαν πολλές από τις θέσεις μας. Το ζήτημα όμως δεν είχε λήξει, αφού η τροπολογία θα ξαναερχόταν στη Βουλή, με κάποια άλλη ευκαιρία, εφόσον δηλαδή βρισκόταν κάποιο νομοσχέδιο προς το οποίο να έχει συνάφεια.
9. Έτσι, οι γυναικείες οργανώσεις στις **4.12.2003** συναντηθήκαμε με τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Απόστολο Κακλαμάνη, ο οποίος μας διαβεβαίωσε, τόσο προσωπικά όσο και εκ μέρους του Πρωθυπουργού, ότι αυτή η τροπολογία θα αποσυρθεί και δεν θα επανέλθει για ψήφιση στη Βουλή. Μας υποσχέθηκε ότι αντ' αυτού θα λάβει χώρα διάλογος με τις γυναικείες οργανώσεις και σύνταξη νομοθετικής πρόβλεψης από ειδική επιτροπή, που θα λάβει υπόψη της τις γυναικείες θέσεις. Θεωρούμε αυτή τη νίκη ως αποτέλεσμα του αγώνα όλου του γυναικείου κινήματος και θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε μέχρι να δικαιωθούν οι θέσεις μας.

- προγενέστερός του νόμος του 1981) και έτσι, αφού δεν υπάγονται στους άλλους (πλην της περ. α') περιορισμούς της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2734/99, **μπορούν να είναι «βοηθητικό προσωπικό» πρόσωπα τα οποία: είναι παντρεμένα, πάσχουν από σεξουαλικά μεταδιδόμενα ή άλλη μολυσματική νόσο, πάσχουν από ψυχικές νόσους ή παίρνουν ναρκωτικά, ή, τέλος, έχουν καταδικασθεί αμετάκλητα για ανθρωποκτονία από πρόθεση, αποπλάνηση παιδιών, διευκόλυνση ακολασίας άλλων, πορνογραφία ανηλίκων, μαστροπεία, σωματεμπορία, ασέλγεια με ανήλικο έναντι αμοιβής, ληστεία και εκβίαση καθώς και για παράβαση των διατάξεων των νόμων περί όπλων και ναρκωτικών.**
- **Αίρει την προϋπόθεση της αγαμίας ή της χηρείας ή του διαζυγίου** για την έκδοση άδειας άσκησης της δραστηριότητας του εκδίδεσθαι («άδειας επαγγέλματος» κατά τον νόμο), με προφανείς δυσμενείς συνέπειες, τόσο σε αξιακό, όσο και σε οντολογικό επίπεδο (βλ. κατωτέρω, παρ. 4).
 - **Δίνει τη δυνατότητα στα πρόσωπα που λαμβάνουν άδεια «άσκησης επαγγέλματος» να ασκούν τη δραστηριότητά τους και σε άλλο χώρο, δίνει δηλαδή την δυνατότητα να εκδίδονται σε περισσότερα του ενός οικήματα, αρκεί αυτά προφανώς να έχουν άδεια εγκατάστασης.**
 - **Ακόμη, ορίζει ότι επιτρέπεται η στέγαση των σχετικών με τον εταιρισμό οικημάτων οπουδήποτε**, αρκεί να μην είναι άμεσα ορατά από σχολεία, νηπιαγωγεία, παιδικούς σταθμούς, ναούς κ.λπ. Είναι αυτονόητο ότι μία τέτοια ρύθμιση είναι υποκριτική και απαράδεκτη (βλ. κατωτέρω, παρ. 5).

{...}

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ Σ.Δ.Γ.

1) Απαγορεύεται από το Σύνταγμα (άρθρο 74 παρ. 5) η συζήτηση προσθήκης ή τροπολογίας άσχετης με το κύριο αντικείμενο του νομοσχεδίου ή της πρότασης νόμου. Είναι επομένως απαράδεκτο να συζητηθεί η τροπολογία του Ν. 2734/1999 μαζί με το κύριο νομοσχέδιο που αφορά σε ζητήματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, αφού δεν έχουν καμία συνάφεια μεταξύ τους. Μάλιστα η απαγόρευση αυτή δεν τίθεται από το Σύνταγμα για λόγους τυπολατρίας, αλλά για λόγους ουσίας. Από τη μία πλευρά δεν πρέπει να αποσιπάται η προσοχή των βουλευτών από την ουσία των ψηφιζομένων θεμάτων και, από την άλλη πλευρά, ο πολίτης δικαιούται αλλά και υποχρεούται να γνωρίζει τους νόμους, επομένως πρέπει αυτός, σε κάθε περίπτωση, να μπορεί από τον τίτλο του νόμου να γνωρίζει το θέμα που τυχόν τον ενδιαφέρει, ώστε να είναι σε θέση να ασκήσει τα δικαιώματά του και να ενημερωθεί για τις υποχρεώσεις του.

2) Το νομοσχέδιο, όπως και ο Ν. 2734/99, θεωρούν την πορνεία ως επάγγελμα, επικαλούνται δε (σιωπηρά) την επαγγελματική και οικονομική ελευθερία που προστατεύονται από το άρθρο 5 του Συντάγματος, ως νομική βάση για τις όποιες ρυθμίσεις τους. Όμως η πορνεία **δεν είναι επάγγελμα**, αφού:

Δεν πρόκειται για την μίσθωση εργασιακής δύναμης ή για την παροχή ανεξάρτητου έργου ή υπηρεσίας, αλλά για την έναντι ανταλλάγματος **παραχώρηση της χρήσης του ίδιου του σώματος και την παραβίαση της αξιοπρέπειας του προσώπου** (παραχώρηση της χρήσης του σώματος και του δικαιώματος στην ψυχοσυναισθηματική εκπλήρωση και στην ερωτική ευχαρίστηση εις βάρος της ανθρώπινης αξιοπρέπειας), η δε ρύθμιση της δραστηριότητας αυτής ως επαγγέλματος αντίκειται τόσο στο άρθρο 2 του Συντάγματος και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που προστατεύουν την αξία του ανθρώπου και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, όσο και σε πλήθος Διεθνών Συμβάσεων, που αφορούν ειδικότερα στην απαγόρευση της πώλησης οργάνων ή μερών του σώματος καθώς και στην απαγόρευση της δουλείας και που γενικά έχουν χαρακτηρίσει το ανθρώπινο σώμα ως αντικείμενο εκτός συναλλαγής.

Συνιστά συνεπώς η πορνεία διάθεση αναπαλλοτρίωτων αγαθών (το ανθρώπινο σώμα και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια δεν διατίθενται έναντι ανταλλάγματος, είναι *extra commercium*) και ως τέτοια η διάθεση αυτή δεν είναι δυνατόν να τυγχάνει διακανονισμού από τον νόμο ως «επάγγελμα», **κάθε δε νόμος (όπως ο Ν. 2734/99) που προβλέπει ένα τέτοιο επάγγελμα είναι άκυρος ως αντισυνταγματικός και αντίθετος στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ).**

Πρέπει εξάλλου να τονίσουμε ότι τα πιο πάνω με κανένα τρόπο δεν πρέπει να συντελέσουν σε μία νοστροπία που θα «δαιμονοποιεί» και θα καταφρονεί τα εκδιδόμενα πρόσωπα, αφού είναι οι δομές της κοινωνίας και οι περιστάσεις της ζωής που τα ωθούν στο περιθώριο και όχι οι «ελεύθερα ασκούμενες» ατομικές τους επιλογές, όπως θα δούμε και πιο κάτω (παρ. 6).

3) Αρνούμαστε να γίνει η χώρα μας τόπος σεξουαλικού τουρισμού με το πρόσχημα των Ολυμπιακών Αγώνων ή εν ονόματι ενός κακώς εννοούμενου ρεαλισμού, τον οποίο επικαλείται η εισηγητική έκθεση του νομοσχεδίου, και για το λόγο αυτό ζητούμε **να μην ψηφισθεί το υποβληθέν νομοσχέδιο, που προωθεί αβασάνιστα** την αύξηση του αριθμού των αδειών των οικημάτων όπου θα στεγάζονται

εκδιδόμενα πρόσωπα, αλλά και την αύξηση των εκδιδομένων ανά οικημα προσώπων, άρα την μετατροπή πολυόροφων κτιρίων και ξενοδοχείων σε οίκους ανοχής (τους οποίους είχε καταργήσει ο Ν. 2734/1999), μέσω, αφενός μεν, της παροχής άδειας λειτουργίας περισσότερων προσώπων σε ένα οικημα, αφετέρου δε μέσω της πρόσληψης «βοηθητικών προσώπων».

Ειδικά για τα βοηθητικά πρόσωπα, είναι προφανής η προσπάθεια καταστράτηγησης των απαγορευτικών διατάξεων του άρθρου 1 ως προς τα εκδιδόμενα πρόσωπα. **Κοινώς, βοηθητικά θα είναι τα εκδιδόμενα πρόσωπα που έχουν κάποιο κάλυμα από τα αναφερόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 1 αλλά και στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου και έτσι δεν μπορούν να πάρουν την προβλεπόμενη άδεια. Αξίζει εδώ να επισημάνουμε ότι δεν αναφέρεται για αυτά ούτε η προϋπόθεση της παρ. 2, να έχουν δηλαδή άδεια παραμονής.** Μπορεί δηλαδή θεωρητικά, ένα πρόσωπο που έχει έρθει με απλή βίζα (π.χ. για διαμονή μέχρι 6 μήνες) να είναι μέλος του «βοηθητικού προσωπικού», **διευκολύνεται δηλαδή καταφανώς με αυτό τον τρόπο το trafficking**, δηλ. η διεθνής διακίνηση και εμπορία γυναικών με σκοπό την πορνεία..

Θα είναι μεγάλο το τίμημα – αξιακό, συμβολικό αλλά και δημοσίας τάξης- που θα πρέπει να πληρώνουμε για ανυπολόγιστο χρονικό διάστημα αν απελευθερώσουμε τις δυνάμεις του διεθνούς δουλεμπορίου που θα κινητοποιηθούν για να καλύψουν τις θέσεις «εργασίας» που θα προσφέρουμε με αυτό τον τρόπο.

Μπορείτε εύκολα να φανταστείτε με τι ισοδυναμούν αυτές οι ρυθμίσεις. Μία ματιά στις συνοικίες του Άμστερνταμ ή άλλων πόλεων της Ολλανδίας όπου λειτουργούν (με βάση παρόμοιο νόμο, που σημειωτέον μόνο εμείς και οι Ολλανδοί θα έχουμε θεσπίσει σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση) παρόμοια ξενοδοχεία αρκεί για να καταλάβει κανείς την υποβάθμιση της αξίας της γυναίκας, του ανθρώπου, της ποιότητας ζωής των περιοίκων (οι οποίοι κατά το νομοσχέδιο δεν επηρεάζονται, αν δεν βλέπουν από τα μπαλκόνια τους αυτή την κατάντια). Είναι δυνατόν, να θεωρούμε ότι επί 15 ημέρες που διαρκούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν μπορούν, όσοι θέλουν να τους παρακολουθήσουν, να ζήσουν χωρίς την παροχή ερωτικών υπηρεσιών επί πληρωμή; Ή νομίζουμε πως θα αποτρεψούμε κάτι αν το αποδεχθούμε; Έχουμε νόμους, αρκεί να λειτουργήσουν αποτρεπτικά και κατασταλτικά, όπου χρειάζεται, όπως το επιβάλλουν οι βασικές παγκόσμιες αξίες που περιέχονται στα διεθνή κείμενα Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

4) Επιτρέπεται πλέον με το νομοσχέδιο αυτό να εκδίδονται παντρεμένα πρόσωπα. Όμως, η πορνεία είναι εξευτελισμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και μέσω αυτής ασκείται βία κατά των εκδιδομένων προσώπων και ειδικότερα κατά των γυναικών, θα έπρεπε δε, ως πολιτισμένη κοινωνία, να θέλουμε να καταργηθεί, με την προώθηση άλλων ευκαιριών στους μη ευνοούμενους από τις συνθήκες της ζωής ανθρώπους και όχι να θέλουμε να την προωθήσουμε, σε βάρος μάλιστα εννοιών που είναι ασύμβατες με αυτήν. **Πράγματι, οι έννοιες του γάμου και της οικογένειας είναι ασύμβατες με την εξευτελιστική αυτή, για την ανθρωπινή αξιοπρέπεια, δραστηριότητα.**

Ειδικότερα, ο γάμος δημιουργεί μεταξύ δύο προσώπων αμοιβαία υποχρέωση για συμβίωση και συνεισφορά στα κοινά βάρη, έτσι, αφενός μεν με την έννοια της συμβίωσης δεν συμβαδίζει η εκπόρνευση του ενός των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, αφετέρου δε στην έννοια της συνει-

σφοδρά στα κοινά βάρη δεν περιλαμβάνεται και η εκ μέρους εκδιδομένου προσώπου συνεισφορά των καρπών της δραστηριότητας αυτής, και η εκ μέρους του άλλου συζύγου αποδοχή των κερδών αυτών. Διότι, τα κέρδη ενός εκδιδομένου προσώπου δεν είναι αποτέλεσμα εργασίας, όπως προαναφέραμε, η δε κάρπωσή τους από τον σύζυγο θα εμπίπτει στο αδίκημα της εκμετάλλευσης πόρνης (στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων οι σύζυγοι των πορνών είναι και προαγωγοί τους), είναι επομένως ασύμβατη η έννοια του γάμου με την δραστηριότητα της πορνείας, για όσο καιρό αυτή ασκείται, καθώς και με τα αδικήματα της σωματεμπορίας, της μαστροπείας και της εκμετάλλευσης πόρνης (αφού ο έτερος των συζύγων εκμεταλλεύεται τα κέρδη του εκδιδομένου). Από την άλλη πλευρά, είναι γνωστό ότι η «εισαγωγή» εκδιδομένων προσώπων από το εξωτερικό καλύπτεται συνήθως από «λευκούς» γάμους, που γίνονται για διευκόλυνση του trafficking.

5) Επιτρέπεται, όπως προαναφέραμε, να υπάρχουν κοντά σε παιδικούς σταθμούς, σχολεία και ναούς, οικήματα όπου θα στεγάζονται και θα ασκούν τη δραστηριότητά τους τα εκδιδομένα πρόσωπα, αρκεί να μην φαίνονται από τα παράθυρα. Αν δηλαδή τα οικήματα αυτά είναι πίσω από άλλο ένα κτίριο, δεν υπάρχει πρόβλημα, κατά τους συντάκτες του νομοσχεδίου. Φαίνεται πως δεν έχουν ενημερωθεί καθόλου για τις εγκληματικές δραστηριότητες που συνοδεύουν την λειτουργία αυτών των οικημάτων (οπλοχρησία, διακίνηση ναρκωτικών, σωματικές βλάβες, ανθρωποκτονίες, βιασμοί, παιδεραστία, κλοπές, κ.λπ.). Ειδικότερα, **όσον αφορά στα παιδιά, η παιδική ηλικία και η ασφάλεια των παιδιών προστατεύονται τόσο από το Σύνταγμά μας όσο και από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Είναι αδιανόητο να υποχωρεί η προστασία αυτή εν ονόματι μιας κακής ερμηνείας του άρθρου 5 του Συντάγματος περί οικονομικής και επαγγελματικής ελευθερίας.**

6) Αναφορικά πάλι με την επαγγελματική ελευθερία των εκδιδομένων προσώπων, που αποτελεί το κύριο επιχείρημα των συντακτών του νομοσχεδίου, τονίζουμε ότι **δεν μπορούμε να μιλούμε αβασάνιστα για εκούσια πορνεία, επομένως για ελευθερία επιλογής, δεδομένου ότι ακόμη και όταν δεν είναι ορατός ο άμεσος καταναγκασμός, υπάρχει έμμεσος καταναγκασμός, τόσο από πρόσωπα και κυκλώματα που εκμεταλλεύονται την ευάλωτη κατάσταση κάποιων άλλων, όσο και διότι η κοινωνική περιθωριοποίηση, η εξαθλίωση από τη φτώχεια και η σεξουαλική κακοποίηση σε παιδική ηλικία, αποτελούν επιπρόσθετα στην συντριπτική πλειοψηφία των πορνών, διεθνώς, διαπιστωμένα σημαντικά κίνητρα που τις οδηγούν στην πορνεία, είναι επομένως άδικο να θεωρούμε ότι κάποιος λιγότερο ευνοημένος πρέπει να λειτουργούν σαν σεξουαλικοί σκλάβοι. Αντίθετα, πρέπει να πάρουμε τις ευθύνες μας για την ανεργία, την φτώχεια, την περιθωριοποίηση. Για το λόγο αυτό θεωρούμε τα εκπορνευόμενα πρόσωπα θύματα των κοινωνικών δομών και των συνθηκών της ζωής τους και όχι ελεύθερους επαγγελματίες. Ζητούμε μάλιστα να ληφθεί **ρητή νομοθετική πρόβλεψη για τους θεσμούς και τα μέτρα που πρέπει να προωθηθούν για την αξιοπρεπή επανένταξη** όσων το επιθυμούν, στον κοινωνικό ιστό αλλά και για τα μέτρα εκείνα**

που θα συμβάλουν και στην ανάσχεση της μαζικότερης στροφής των φτωχών και ανέργων ανθρώπων στην πορνεία, τόσο στη χώρα μας όσο και διεθνώς.

Για το πόσο το φαινόμενο είναι αποτέλεσμα ελεύθερης βούλησης μιλούν και οι αριθμοί: Σύμφωνα με έρευνες που έχουν διεξαχθεί στη χώρα μας, ο αριθμός των αδήλωτων εκδιδομένων προσώπων ανέρχεται σε τουλάχιστον 20.000, η δε συντριπτική τους πλειοψηφία προέρχεται από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, τις οποίες μαστίζουν η ανεργία και η φτώχεια.

7) Προτείνουμε την **σύσταση Εθνικής Επιτροπής** στην οποία θα συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των παρατάξεων του Κοινοβουλίου και της Κυβέρνησης, καταξιωμένοι επιστήμονες ειδικοί στο αντικείμενο και μέλη Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων **για την εκπόνηση σοβαρής νομοθετικής ρύθμισης του όλου θέματος.**

8) Θεωρούμε εξίσου σημαντικό να ληφθούν μέτρα για την **ενδυνάμωση του κοινωνικού ελέγχου όσον αφορά στα κυκλώματα μαστροπείας και σωματεμπορίας**, δηλαδή για την πραγματική δίωξη και τιμώρηση των δραστών. Αντί τούτου με το περί ου ο λόγος νομοσχέδιο δίνεται η ευκαιρία στους σωματεμπόρους και τους μαστροπούς να στρατολογήσουν μεγάλο αριθμό προσώπων και να μένουν ατιμώρητοι.

9) Δεν είναι σωστό, όπως ξανατονίσαμε, να «δαιμονοποιούμε» τους εκδιδομένους ανθρώπους, άντρες και γυναίκες. Πρέπει να έχουμε ως στόχο την καλλιέργεια ενός άλλου πνεύματος που να διέπει τις ερωτικές σχέσεις στην κοινωνία μας. Πρέπει να δεσμευθούν, ρητά, όλες οι πολιτικές δυνάμεις ότι αυτό το πνεύμα της ισότητας, της αλληλεγγύης και του αμοιβαίου σεβασμού των φύλων θα διαπνέει την εκπαίδευση, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, όλους γενικά τους θεσμούς που εμψυχούν αξίες στα μέλη της κοινωνίας μας. Για το λόγο αυτό, χρειάζεται δουλειά στα σχολεία και τα ΜΜΕ, ώστε **να διδάσκονται οι σχέσεις ισότητας των δύο φύλων και το ανεπίτρεπτο της χρήσης του σώματος των άλλων έναντι οικονομικού ανταλλάγματος.** Επιθυμούμε να ενταχθεί αυτή η προσπάθεια σε ένα συνολικότερο σχέδιο που θα καταλήξει κάποια στιγμή να ποινικοποιεί όχι μόνο τους μαστροπούς και τους σωματεμπόρους, αλλά και τους πελάτες (όπως έγινε με τον σουηδικό νόμο *Kvinneofrid*: ειρήνη για τις γυναίκες, του 1999, αλλά και την καναδική και ιρλανδική νομοθεσία).

Ας μην ξεχνούμε, άλλωστε, ότι πίσω από την πορνεία βρίσκεται το οργανωμένο έγκλημα, που την καλλιεργεί συστηματικά με κίνητρο την κυνική και αδίστακτη κερδοσκοπία. Αυτή η κερδοσκοπία τείνει να γίνει η κύρια κινητήρια δύναμη κατά του ανθρωπισμού μας σε όλες τις εκφάνσεις του. **Ας μην αναλάβει και η επίσημη πολιτεία την ενίσχυσή της με άστοχη νομοθεσία, όπως είναι το παρόν νομοσχέδιο.**

10) Αποτελεί αντιφατική συμπεριφορά η εκ μέρους της Πολιτείας **δήθεν καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των γυναικών** (με την ψήφιση του Ν. 3064/2002 περί καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων και του κατ' εξουσιοδότησή του προεδρικού διατάγματος αναφορικά με την αρωγή των προσώπων που είναι θύματα σωματεμπορίας) **και συγχρόνως η επέκταση και ενίσχυση της σωματεμπορίας**, που προωθείται με το επίμαχο νομοσχέδιο.

Για τον Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας
ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

ΕΛΙΑ ΚΟΛΟΚΥΘΑ

ANNA KONTOΘΑΝΑΣΗ

Αθήνα, 10.11.2003